Dosarul Nr.2-1087/23

H O T Ă R Â R E

În numele Legii

10 octombrie 2024 *mun.Soroca*

Judecătoria Soroca, sediul Central

Instanța în componența:

Președintelui de ședință: V.Belous

Grefierilor: N.Belinschi, D.Cramarciuc

a judecat în ședința de judecată publică cauza civilă după cererile de chemare în judecată depuse de Stelea Ruslan către Judecătoria Bălți, Curtea de Apel Bălți și Consiliul Superior al Magistraturii despre constatarea faptului discriminării, încălcării drepturilor prin neadmiterea accesului la justiție și încasarea prejudiciului moral.

Hotărârea integrală întocmită la 16.12.2024.

Asupra materialelor din dosar și a probelor administrate, instanța de judecată

A S T A B I L I T :

1. Pretențiile părții reclamante:

La 17.03.2023, în Judecătoria Bălți, sediul Central, prin intermediul poștei electronice, Stelea Ruslan a depus cerere de chemare în judecată către Judecătoria Bălți și Curtea de Apel Bălți privind constatarea faptului discriminării, încălcării drepturilor prin neadmiterea accesului la justiție și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea cererii reclamantul a indicat că, în cadrul dosarului nr.2i-37/2019 de la Judecătoria Bălți, sediul Central, un grup de creditori ai SRL"Norelit Investgrup", la 28.10.2021, ulterior la 01.11.2021, 05.11.2021, 08.11.2021 și la 15.11.2021, au depus contestații cu conținut identic și pretenții identice într-o limbă străină, toți solicitând anularea hotărârii privind convocarea adunării creditorilor SRL"Norelit Investgrup" din 18.10.2021, semnată de creditorii Stelea Ruslan, Danciuc Ghenadie, Stelea Rodica și Qutami Tatiana și neconfirmarea listei creditorilor pentru ședința adunării creditorilor din data de 03.11.2021.

Prin intermediul poștei electronice, Stelea Ruslan a adresat la 08.11.2021 cerere prin care a cerut restituirea fără examinare a contestațiilor depuse într-o limbă străină sau prezentarea traducerii realizată de către un translator autorizat.

Ulterior la 03.12.2021, creditorii Cataraga Tatiana, Grosman Marina, Melnykov Marie, Melnicov Sorin-Nil, Nicolov Vitali, Nicolov Serghei au depus contestații într-o limbă străină împotriva hotărârilor adunării creditorilor din 18.11.2021, prin care s-a solicitat anularea hotărârilor luate la Adunarea repetată a creditorilor din 18.11.2021, fixate în procesul-verbal al adunării creditorilor și procesul-verbal privind rezultatele votării din 18.11.2021, ca neîntemeiate, emise cu încălcarea drepturilor creditorilor.

Judecătoria Bălți, sediul Central a examinat și a admis contestațiile, deși erau depuse într-o limbă străină, iar în rezultatul atacării, prin decizia din 27.04.2022, Curtea de Apel Bălți a casat încheierea și a trimis cauza la rejudecare.

Reclamantul a mai invocat că, la 28.05.2022, prin intermediul poștei electronice, a depus referință asupra contestațiilor privind anularea hotărârilor adunării creditorilor din 18.11.2021, în care referitor la contestațiile depuse de către cet.Cataraga Tatiana, Melnicov Sorin-Nil, Nicolov Vitali, Nicolov Serghei a indicat că sunt la fel într-o limbă străină (ca și cele depuse împotriva hotărârii din 18.10.2021 de a convoca adunarea) și urmează a fi restituite, căci încalcă dreptul creditorilor de a studia conținutul acestora.

Prin încheierea din 28.06.2022, Judecătoria Bălți, sediul Central a respins contestațiile depuse de administratorul insolvabilității Gîrleanu Natalia și creditorii Cataraga Tatiana, Melnicov Maria, Nicolov Serghei, Nicolov Vitalii, Bogomolov Ludmila, Melnicov Sorin, Grosman Marina, Osipov Veronica, Hristian Andrei, Uscatu Lidia, Zoltur Sergiu și Nistor Dorel împotriva hotărârii din 18.10.2021 de convocare a Adunării creditorilor SRL"Norelit Investgrup" și contestațiile creditorilor Grosman Marina și Melnykov Marie împotriva hotărârii Adunării creditorilor SRL"Norelit Investgrup" din 18.11.2021, fiind admise contestațiile administratorului Gîrleanu Natalia și creditorilor Cataraga Tatiana, Melnicov Sorin-Nil, Nicolov Vitali, Nicolov Serghei împotriva hotărârii Adunării creditorilor SRL"Norelit Investgrup" din 18.11.2021 cu anularea hotărârii Adunării repetate a creditorilor SRL"Norelit Investgrup" din 18.11.2021.

Prin decizia din 17.11.2022, Curtea de Apel Bălți a respins recursul declarat și a menținut încheierea Judecătoriei Bălți, sediul Central din 28.06.2022.

Stelea Ruslan a indicat, că instanța superioară a trecut cu vederea cererile/referințele prin care a cerut restituirea fără examinare a contestațiilor depuse într-o limbă străină sau să fie prezentate toate înscrisurile în limba română, fapte ignorate și de instanța de fond care nu a dispus traducerea acestor înscrisuri. Astfel, nu a avut posibilitatea să se expună asupra conținutului, să le studieze, fiindu-i lezat dreptul de acces la justiție în țara sa, în limba oficială a statului.

În consecință, reclamantul a formulat pretențiile despre constatarea faptului discriminării și încălcării drepturilor sale ce țin de accesul la justiție prin încheierile Judecătoriei Bălți nr.2i-37/2019 din 12.01.2022 și 28.06.2022 și decizia Curții de Apel Bălți nr.2ri-81/22 din 17.11.2022, constatarea faptului încălcării de către Judecătoria Bălți, sediul Central și Curtea de Apel Bălți a Constituției Republicii Moldova și îngrădirii accesului la justiție în limba oficială a Republicii Moldova – limba română, precum și încasarea prejudiciului moral a câte 100000 lei de la fiecare pârâtă.

În drept, reclamantul își întemeiază acțiunea în baza dispozițiilor prevăzute la art.5, 6, 18 din Legea cu privire la asigurarea egalității, art.4, 13, 118 Constituția R.Moldova și art.9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

Prin încheierea judecătorului Ghercavii Svetlana din Judecătoria Bălți, sediul Central nr.2-1255/2023 din 20.03.2023, a fost sesizată Curtea de Apel Bălți pentru soluționarea chestiunii de strămutare a cererii de chemare în judecată nominalizate, la o altă instanță de judecată, bazându-se pe art.43 alin.(2) lit.f) și alin.(4) Cod de procedură civilă.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți nr.24r-39/23 din 13.04.2023, s-a dispus strămutarea spre examinare Judecătoriei Soroca, sediul Central a cererii de chemare în judecată înaintată de Stelea Ruslan.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca din 17.01.2024, acțiunea lui Stelea Ruslan a fost acceptată și pusă pe rol.

La cererea reclamantului, prin încheierea instanței din 05.06.2024, cauza a fost transmisă Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, judecătorului Vasilachi Serafim, pentru soluționarea posibilității conexării la dosarul nr.2-23817/23, unde figurează aceleași părți și se conțin aceleași pretenții.

Prin încheierea din 27.06.2024, judecătorul în Judecătoria Chișinău, Vasilachi Serafim a refuzat propunerea conexării și a dispus conexarea cauzei civile nr.2-23817/23 inițiată la cererea de chemare în judecată a lui Stelea Ruslan la 20.11.2023 împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, Judecătoriei Bălți și Curții de Apel Bălți privind constatarea faptului discriminării, a încălcării drepturilor de acces la justiție și încasarea prejudiciului moral, la prezenta cauză.

În cererea de chemare în judecată depusă de Stelea Ruslan la 20.11.2023 împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, Judecătoriei Bălți și Curții de Apel Bălți, reclamantul invocă aceleași circumstanțe de fapt și de drept, solicitând următoarele: constatarea faptului discriminării și încălcării drepturilor ce țin de accesul la justiție prin încheierile Judecătoriei Bălți, sediul Central din cadrul dosarului nr.2i-37/2019 din 12.01.2022 și 28.06.2022, decizia Curții de Apel Bălți nr.2ri-81/22 din 17.11.2022, constatarea faptului încălcării Constituției Republicii Moldova și îngrădirii accesului la justiție în limba oficială a Republicii Moldova - limba română, de către Judecătoria Bălți și Curtea de Apel Bălți, repararea și încasarea prejudiciului moral în cuantum de 100000 lei de la Judecătoriei Bălți, repararea și încasarea prejudiciului moral în cuantum de 100000 lei de la Curtea de Apel Bălți, la fel repararea și încasarea prejudiciului moral în cuantum de 100000 lei de la Consiliul Superior al Magistraturii.

La 06.12.2023 (Vol.III, f.d.46-49), reclamantul a depus cerere de completare a acțiunii prin care a indicat că, prin emiterea răspunsurilor din 08.11.2023, 15.11.2023 și 23.11.2023, pârâtele nu au executat cerințele prealabile expediate, au refuzat să constate și să înceteze discriminarea subsemnatului. Până în ziua de

azi nu cunoaşte care este conţinutul acestor înscrisuri, nu i s-a adus la cunoştinţă vreo traducere realizată de un traducător autorizat care să conţină menţiunea că traducerea corespunde originalului şi că translatorul a fost preîntâmpinat despre prevederile art.312 Cod penal privind traducerea incorectă.

A solicitat repunerea în drepturi prin obligarea Judecătoriei Bălţi, sediul Central şi Curţii de Apel Bălţi să prezinte traducerea autorizată în limba română a înscrisurilor depuse într-o limbă străină care au stat la baza emiterii actelor judecătoreşti discriminatorii.

La 16.04.2024 (Vol.I, f.d.148-149), a mai depus o cerere de completare a acţiunii prin care a solicitat recunoaşterea faptului că, acţiunile/inacţiunile Judecătoriei Bălţi, sediul Central şi Curţii de Apel Bălţi constituie discriminare pe criteriu de limbă în acces la justiţie.

În motivare a indicat că, era de datoria instanţelor, în speţă a Judecătoriei Bălţi şi a Curţii de Apel Bălţi, să creeze condiţii optime ce ar fi asigurat lui Stelea Ruslan realizarea dreptului de a primi traducerea autorizată în limba de desfăşurare a procesului, adică în limba oficială - limba română, însă, pârâtele au refuzat să efectueze traducerea înscrisurilor în limba română, inclusiv au refuzat să satisfacă cererile prealabile depuse.

În concluzie, a considerat că faptele examinate constituie discriminare pe criteriu de limbă în acces la justiţie, dat fiind faptul că Judecătoria Bălţi şi Curtea de Apel Bălţi au eşuat să întreprindă măsurile necesare de acomodare rezonabilă a necesităţilor sale lingvistice. Or, ca preşedinte al adunării creditorilor SRL"Norelit Investgrup", creditor şi participant la proces, s-a aflat în situaţia comparabilă cu persoanele care au depus plângeri în instanţa de insolvabilitate într-o limbă străină (împotriva acţiunilor lui Stelea Ruslan), acestora fiindu-le asigurat un drept neprevăzut de lege prin acceptarea unor cereri întocmite într-o limbă străină, însă în raport cu Stelea Ruslan fiind încălcată legea şi dreptul de a primi informaţiile solicitate în limba română. Astfel, unor participanţi la proces în cadrul aceleiaşi cauze civile le-a fost asigurat accesul la justiţie într-o limbă străină (favorizaţi), însă, subsemnatului i-a fost încălcat accesul la justiţie în limba oficială - limba română (restricţionat).

În şedinţa de judecare a cauzei reclamantul Stelea Ruslan, nu a participat, a solicitat examinarea în lipsa sa, indicând că susţine în totalitate acţiunile înaintate.

La referinţele depuse de către Judecătoria Bălţi şi Curtea de Apel Bălţi, şi-a expus poziţia reiterând cele menţionate în cererile de chemare în judecată, totodată a susţinut că, alegaţiile părţii pârâte, Judecătoria Bălţi precum că nu ar fi solicitat prezentarea traducerii înscrisurilor depuse într-o limbă străină nu corespunde adevărului, or indică că această poziţie se combate prin cererea sa din 08.11.2021 şi referinţa din 13.05.2022 depuse în instanţa de fond şi cererea de

recurs din 04.07.2022 către instanța de recurs, prin care a solicitat restituirea contestațiilor depuse într-o limbă străină sau prezentarea traducerii realizată de un traducător autorizat.

Și-a motivat pretenția despre încasarea prejudiciului moral indicând că, în rezultatul circumstanțelor redate, a trăit sentimente de neputință că în țara sa i-a fost îngrădit accesul la justiție în limba oficială a statului.

2. Obiecțiile părților pârâte:

***Reprezentantul Judecătoriei Bălți**, în ședința de judecată nu a participat, prin referințele depuse a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa. Acțiunile lui Stelea Ruslan nu le-a recunoscut, solicitând respingerea lor ca neîntemeiate.*

În motivare a indicat că, Judecătoria Bălți, sediul Central dispune de Secția interpreți și traducători care, la solicitarea participantului la proces, acordă suport în cazul în care întâmpină dificultăți de ordin lingvistic, în procesul luării de cunoștință cu materialele dosarului.

Pe parcursul soluționării contestațiilor relevate de către reclamant, acesta nu a revendicat necesitatea intervenției unui interpret. În această ordine de idei, Judecătoriei Bălți nu-i pot fi invocate oarecare inacțiuni legate de neasigurarea participantului la proces cu dreptul de a lua cunoștință cu materialele cauzei prin interpret.

A mai menționat că, potrivit materialelor cauzei de insolvabilitate nr.2i-37/2019, reclamantul Stelea Ruslan a participat în cadrul examinării în fond a contestațiilor depuse în limba rusă, s-a expus asupra temeiniciei acestora, ceea ce denotă că faptul îngrădirii accesului la justiție în limba oficială - limba română nu s-a produs, or, accesul la justiție din perspectiva instanței de judecată presupune situația în care instanța de judecată este capabilă să restabilească în drepturi persoana ale cărei drepturi și interese legitime au fost încălcate, punând la dispoziția persoanei toate mijloacele procedurale în acest sens.

În situația la caz, având în vedere că, reclamantul Stelea Ruslan a participat efectiv la examinarea în fond a contestațiilor inclusiv depuse în limba rusă, nu a solicitat în cadrul procesului intervenția unui interpret, se constată cert că, instanța de judecată a asigurat reclamantului accesul efectiv la justiție.

La fel a indicat, că instanța de judecată, examinând contestațiile nu a admis un tratament diferențiat pe situații similare în asigurarea accesului la justiție, or, toți participanții la proces implicați la examinarea contestațiilor inclusiv la cele depuse în limba rusă, au dispus de aceleași prerogative procedurale ca și reclamantul Stelea Ruslan, fără ca celorlalți participanți la proces să le fie eliberate copii traduse de pe contestațiile examinate (depuse în limba rusă). Ceilalți participanți la proces, fiind pe poziție procesuală similară cu reclamantul Stelea Ruslan, în cadrul examinării aceloraşi contestații, nu au relevat impedimente de acces la justiție precum a invocat reclamantul.

În raport cu încheierea Judecătoriei Bălți, sediul Central din 28.06.2022, emisă în cauza de insolvabilitate, aceasta a fost menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 17.11.2022. Suplimentar, instanța de recurs nu a statuat asupra netemeiniciei sau ilegalității încheierii contestate în partea ce ține de soluționarea contestațiilor depuse în limba rusă, nu a relevat nici circumstanțe de fapt sau de drept care ar reflecta îngrădirea accesului reclamantului la justiție, din perspectiva existenței unui tratament diferențiat nejustificat legat de limba de desfășurare a procesului.

Cu titlu de consecință, a concluzionat că, la caz, nu se constată existența unui act care să materializeze, în raport cu reclamantul, o conduită ilicită, discriminare pe criterii de limbă din partea Judecătoriei Bălți, pasibilă de a duce la naşterea obligației de reparare a prejudiciului moral.

***Reprezentantul Curții de Apel Bălți**, la fel, nu a participat în ședința de judecare a cauzei, solicitând examinarea în lipsa sa. Prin referințele depuse, acțiunile lui Stelea R. nu le-a recunoscut, solicitând respingerea cererilor ca neîntemeiate.*

A argumentat că, atât standardele internaționale, Constituția Republici Moldova, cât și prevederile Codului de procedură civilă, au fost respectate de către instanța de judecată, fără oarecare abateri, or, obligativitatea prezentării traducerilor în limba română apare în cazul formulării acțiunii civile și a prezentării oricăror înscrisuri în calitate de probe la dosar.

Sub acest aspect Curtea de Apel a notat că, potrivit art.141 Legea insolvabilității, cererea de validare a creanțelor are regimul juridic al unei cereri de chemare în judecată, pe când la caz s-au formulat contestații împotriva hotărârii adunării generale a creditorilor debitorului insolvabil, care nu are regimul juridic al unei acțiuni civile pentru ca acesteia să-i fie aplicabile prevederile art.167 Cod de procedură civilă.

În speță, obiect de examinare a fost cererea prin care s-au contestat hotărârile creditorilor din 18.10.2021 și 18.11.2021, prin urmare, potrivit art.59 alin.(1) din Legea insolvabilității, hotărârea adunării creditorilor poate fi anulată de instanța de insolvabilitate pentru încălcări de procedură, la cererea administratorului insolvabilității/lichidatorului sau a reprezentantului debitorului, precum și pentru motive de ilegalitate, la cererea creditorilor care:

a) au votat împotriva hotărârii, faptul fiind consemnat în procesul-verbal al adunării;

b) nu au fost admiși la adunare fără temei legal sau nu au fost înștiințați în modul stabilit de prezenta lege despre data, ora și locul adunării;

c) sunt lezați în drepturi printr-o hotărâre asupra unei chestiuni care nu figura pe ordinea de zi a adunării creditorilor sau prin faptul că adunarea a avut loc fără cvorumul stabilit de lege, cu încălcarea cotelor de voturi.

(2) Cererea prevăzută la alin.(1) se depune la dosarul cauzei în termen de 5 zile de la data luării cunoştinţei de procesul-verbal al adunării creditorilor şi se soluţionează în şedinţă publică în cel mult 10 zile lucrătoare, cu citarea celui care a introdus cererea, a administratorului insolvabilităţii/lichidatorului şi a preşedintelui adunării creditorilor.

Prin urmare, în sensul legal menţionat, cererea prin care s-a contestat hotărârea adunării generale a creditorilor nu are statutul unei acţiuni civile ca ultima să fie în corespundere cu art.167 Cod de procedură civilă. Mai mult, prevederile art.170 Cod de procedură civilă, nu prevăd temeiuri de restituire a acţiunii pe motiv că aceasta nu este redactată în limba română.

Subsidiar, Curtea de Apel Bălţi a mai menţionat că, potrivit art.24 Cod de procedură civilă instanţa de judecată, la cererea părţilor, oferă posibilitatea participanţilor de a lua cunoştinţă cu materialele şi lucrările dosarului prin intermediul unui interpret, drept de care Stelea Ruslan nu s-a folosit şi nu a solicitat instanţei de judecată (Judecătoria Bălţi, sediul Central) ajutorul unui interpret pentru traducerea actelor depuse într-o limbă străină.

Din speţa abordată se constată că, reclamantul Stelea Ruslan a desluşit sensul şi motivele invocate în contestaţiile înaintate de creditori, în altă limbă decât cea română, or, însăşi acţiunile procesuale efectuate în cadrul procesului de insolvabilitate de către Stelea Ruslan, denotă faptul că ultimul şi-a expus clar şi consecvent poziţia vis-a-vis de fondul problemei indicate în contestaţii, iar invocarea discriminării sale de către instanţa de apel este declarativă.

Subsecvent, nici una din criteriile stabilite prin Legea nr.121 cu privire la asigurarea egalităţii nu se stabilesc la caz pentru ca Stelea Ruslan că fie discriminat pe motiv de limbă, or, acesta nu a fost tratat diferenţiat în comparaţie cu alte părţi a procesului, atât el cât şi contestatarii au formulat cereri în instanţa de judecată în limba pe care o posedă şi nici una nu a cerut dreptul la interpret pentru a lua cunoştinţă cu materialele dosarului întocmite în altă limbă pe motiv că nu o cunosc.

Consecvent celor relatate, Curtea de Apel Bălţi a reiterat că, afirmaţiile reclamantului Stelea Ruslan privind faptul că a fost discriminat, nu au suport juridic.

*Nici **reprezentantul Consiliului Superior al Magistraturii**, în şedinţa de judecată nu s-a prezentat, solicitând examinarea cauzei în lipsa sa.*

Prin referinţa depusă pe marginea acţiunii lui Stelea Ruslan a menţionat că, nu dispune de competenţe jurisdicţionale, adică nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor judecate de instanţele de judecată, nici să se expună sau să aprecieze legalitatea sau temeinicia actelor judecătoreşti emise. Prin acţiunea sa, reclamantul invocă că i-a fost discriminat şi limitat accesul în instanţă prin adoptarea încheierilor din cadrul dosarului nr.2i-37/2019 din 22.01.2022 şi

28.06.2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, precum și deciziei Curții de Apel Bălți nr.2ri-81/22 din 17.11.2022. Consideră astfel, că solicitările reclamantului nu pot fi atribuite Consiliului prin prisma faptelor prin care se pretinde admiterea unei discriminări față de Stelea Ruslan.

În condițiile expuse și având în vedere că reclamantul nu a specificat fapta discriminatorie admisă de către Consiliul Superior al Magistraturii față de Stelea Ruslan, cererea de chemare în judecată urmează a fi respinsă.

3. Alți participanți la proces.

Prin încheierea protocolară din 20.03.2024, la cererea reclamantului Stelea Ruslan, în temeiul art.74 Codului de procedură civilă, s-a dispus atragerea în proces a Consiliului pentru egalitate pentru a depune concluzii.

În ședința de judecare a cauzei, reprezentantul Consiliului nu a participat, iar la 14.05.2024 a depus concluzii în scris, solicitând totodată examinarea cauzei în lipsa sa.

La caz, Consiliul relevă necesitatea de a face o diferență la interpretarea sintagmei ”limbă străină”, prevăzută în normele de procedură civilă (art.167 Cod de procedură civilă). Ținând cont de specificul lingvistic din Republica Moldova, în accepțiunea Consiliului, limba rusă nu poate fi asimilată cu o limbă străină. Din aceste considerente, Consiliul a susținut că aprecierea limbii ruse drept o limbă străină suscită probleme sub aspectul asigurării egalității în acces la justiție, împiedicând persoanele aparținând minorităților naționale să acceseze sistemul de justiție.

Asupra prezentei cauze, Consiliul s-a rezumat la explicarea regulilor generale de examinare a litigiului în cazul când se invocă o presupusă faptă de discriminare.

Astfel, a notat că pentru a institui prezumția discriminării aplicabile cazului supus soluționării, care aparent s-ar raporta la forma de discriminare directă, faptele descrise trebuie să caracterizeze cumulativ următoarele elemente:

a) tratamentul mai puțin favorabil (excludere, deosebire, etc.) în exercitarea unui drept;

b) aplicat în comparație cu alte persoane;

c) cu care se află/afla în situație comparabilă;

d) în baza unui criteriu protejat.

Astfel, menționează că instanța de judecata la examinarea cauzei urmează să țină cont dacă reclamantul a prezentat fapte și eventuale dovezi din care să se poată prezuma existența unei fapte de discriminare, raportându-se la elementele constitutive ale discriminării directe. În cazul în care instanța stabilește declanșarea prezumției de discriminare, sarcina probei revine părților care trebuie sa demonteze prezumția de discriminare, în special, prin demonstrarea

faptului că unul dintre elementele constitutive ale faptei de discriminare nu este îndeplinit.

În continuare, instanța de judecată urmează să stabilească dacă există sau nu o justificare obiectivă și rezonabilă a tratamentului diferențiat instituit și să aprecieze dacă aceasta este în legătură de cauzalitate cu criteriul sau circumstanța obiectivă reținută.

4. Circumstanțele cauzei constatate de instanță:

Obiectul prezentului litigiu îl reprezintă constatarea existenței discriminării pe criteriul limbii în accesul la justiție, precum și solicitarea încasării prejudiciului moral.

Instanța de judecată a constatat, că pe rolul Judecătoriei Bălți, sediul Central în examinare se află cauza de insolvabilitate a SRL"Norelit Investgrup".

De către un grup de creditori al SRL"Norelit Investgrup" la 28.10.2021, 29.10.2021, 01.11.2021, 05.11.2021, 08.11.2021 și 15.11.2021 (Vol.II, f.d.21-34), au fost depuse contestații formulate în limba rusă, având conținut și pretenții identice, toți solicitând, anularea hotărârii privind convocarea Adunării creditorilor SRL"Norelit Investgrup" din 18.10.2021, semnată de creditorii Stelea Ruslan, Danciuc Ghenadie, Stelea Rodica și Qutami Tatiana și neconfirmarea listei creditorilor pentru ședința adunării creditorilor din data de 03.11.2021.

Ulterior, la 01.12.2021, prin poșta electronică, dublată prin poșta terestră la 03.12.2021, creditorii Cataraga Tatiana, Grosman Marina, Melnykov Marie, Melnicov Sorin-Nil, Nicolov Vitali, Nicolov Serghei, în baza art.59 Legea insolvabilității, au depus contestații în limba rusă împotriva hotărârii adunării creditorilor din 18.11.2021, solicitând anularea hotărârilor luate la Adunarea repetată a creditorilor din 18.11.2021, fixate în procesul-verbal al adunării creditorilor și procesul-verbal privind rezultatele votării din 18.11.2021, ca neîntemeiate, luate cu încălcarea drepturilor creditorilor.

Reclamantul a indicat că, pentru el limba rusă este o "limbă străină".

La 08.11.2021 (Vol.II, f.d.193), creditorului Stelea Ruslan a depus o cerere către instanța de fond cu solicitarea privind restituirea contestațiilor depuse într-o limbă străină împotriva hotărârii de convocare a Adunării creditorilor SRL"Norelit Investgrup" din data de 18.10.2021, sau prezentarea traducerii realizată de către un translator autorizat.

Solicitări similare reclamantul a formulat și prin referința din 13.05.2022, depusă în instanța de fond asupra contestațiilor înaintate împotriva hotărârii de convocare a Adunării creditorilor din 18.10.2021 și hotărârilor Adunării creditorilor din 18.11.2021 (Vol.III, f.d.51-54), cât și prin cererea de recurs din 04.07.2022 (Vol.I, f.d.99-111).

Prin încheierea Judecătoriei Bălți, sediul Central din 12.01.2022 (Vol.II, f.d.75-102) s-au admis contestațiile administratorului insolvabilității Gîrleanu Natalia și

creditorilor Cataraga Tatiana, Melnykov Marie, Nicolov Serghei, Nicolov Vitalii, Bogomolova Ludmila, Melnicov Sorin-Nil, Grosman Marina, Osipov Veronica, Hristian Andrei, Uscatu Lidia, Zoltur Sergiu și Nistor Dorel împotriva hotărârii din 18.10.2021. S-au anulat hotărârea din 18.10.2021 privind convocarea Adunării creditorilor SRL"Norelit Investgrup" și hotărârea Adunării creditorilor SRL"Norelit Investgrup" din 18.11.2021.

La 27.04.2022, Curtea de Apel Bălți a examinat recursurile declarate inclusiv de către Stelea Ruslan, împotriva încheierii Judecătoriei Bălți, sediul Central din 12.01.2022, dispunând remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță.

Prin încheierea Judecătoriei Bălți, sediul Central din 28.06.2022 s-a dispus respingerea contestațiilor administratorului insolvabilității Gîrleanu Natalia și creditorilor Cataraga Tatiana, Melnicov Maria, Nicolov Serghei, Nicolov Vitalii, Bogomolova Ludmila, Melnicov Sorin, Grosman Marina, Osipov Veronica, Hristian Andrei, Uscatu Lidia, Zoltur Sergiu și Nistor Dorel împotriva hotărârii din 18.10.2021 de convocare a Adunării creditorilor SRL"Norelit Investgrup". S-a dispus respingerea contestațiilor creditorilor Grosman Marina și Melnykov Marie, împotriva hotărârii Adunării creditorilor SRL"Norelit Investgrup" din 18.11.2021 și admiterea contestațiilor depuse de administratorul Gîrleanu Natalia și a creditorilor Cataraga Tatiana, Melnicov Sorin-Nil, Nicolov Vitali, Nicolov Serghei împotriva hotărârii Adunării creditorilor SRL''Norelit Investgrup" din 18.11.2021 cu anularea hotărârii Adunării repetate a creditorilor SRL"Norelit Investgrup" din 18.11.2021.

Nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Bălți, sediul Central din 28.06.2022, creditorii au contestat-o cu recurs, iar la 17.11.2022, Curtea de Apel Bălți a emis decizia irevocabilă prin care, s-a respins recursul declarat de Stelea Ruslan, Qutami Tatiana, Danciuc Ghenadie și Gaina Nicolae, cu menținerea încheierii Judecătoriei Bălți, sediul Central din 28.06.2022.

Este de remarcat, că instanța superioară în decizia sa privitor la afirmația recurenților precum că prin depunerea contestațiilor în limba rusă, acestora li s-a încălcat dreptul de acces la justiție, a indicat că în instanța de insolvabilitate activează interpreți care, la solicitarea creditorilor traduc actele prezentate în limba rusă. Astfel, instanța de insolvabilitate a conchis că argumentele părților în privința restituirii sau încetării contestațiilor sunt neîntemeiate și pasibile respingerii.

În ședința de judecare a contestațiilor formulate în limba rusă, Stelea Ruslan nu a participat, deși a fost înștiințat legal despre data și ora ședinței.

Reclamantul invocă o pretinsă discriminare pe criteriul limbii în accesul la justiție din motiv că Judecătoria Bălți și Curtea de Apel Bălți au eșuat să întreprindă măsurile necesare de acomodare rezonabilă a necesităților sale lingvistice.

Şedinţa de judecare a contestaţiilor atât în prima instanţa cât şi în instanţa superioară s-a desfăşurat în limba română. Corespunzător încheierea şi decizia judecătorească au fost întocmite în limba română.

5. Probele pe care se întemeiază concluzia instanţei:

Copia buletinului de identitate pe numele lui Stelea Ruslan, ce conţine ansamblul de date prin care aceasta se identifică (f.d.7);

Plângerile parvenite în Judecătoria Bălţi, sediul Central la 01.11.2021 ale creditorilor SRL"Norelit Investgrup" Nicolov Vitali (Vol.II, f.d.21), Cataraga Tatiana (Vol.II, f.d.22), Bogomolova Liudmila (Vol.II, f.d.24), Melnykov Marie (Vol.II, f.d.25), Melnicov Sorin (Vol.II, f.d.26), Zoltur S. (Vol.II, f.d.21), Nicolov Serghei (Vol.II, f.d.28), formulate în limba rusă, depuse în cadrul dosarului nr.2i-37/19, toate având conţinut aproape identic, cu solicitarea anulării hotărârii privind convocarea adunării creditorilor SRL"Norelit Investgrup" din 18.10.2021, semnată de creditorii Stelea Ruslan, Danciuc Ghenadie, Stelea Rodica şi Qutami Tatiana;

Plângerile parvenite în Judecătoria Bălţi, sediul Central la 03.12.2021 ale creditorilor SRL"Norelit Investgrup" Cataraga Tatiana (Vol.II, f.d.29), Melnicov Sorin (Vol.II, f.d.30), formulate în limba rusă, depuse în cadrul dosarului nr.2i-37/19, ambele cu conţinut aproape identic, cu solicitarea anulării hotărârilor luate la Adunarea repetată a creditorilor din 18.11.2021, fixate în procesul-verbal al adunării creditorilor şi procesul-verbal privind rezultatele votării din 18.11.2021, ca neîntemeiate, emise cu încălcarea drepturilor creditorilor;

Plângerea parvenită în Judecătoria Bălţi, sediul Central la 20.12.2021 a creditorului SRL"Norelit Investgrup" Grosman Marina (Vol.II, f.d.31-34), formulată în limba rusă, depusă în cadrul dosarului nr.2i-37/19, cu solicitarea anulării hotărârilor luate la Adunarea repetată a creditorilor din 18.11.2021, fixate în procesul-verbal al adunării creditorilor şi procesul-verbal privind rezultatele votării din 18.11.2021, ca neîntemeiate, emise cu încălcarea drepturilor creditorilor;

Încheierea Judecătoriei Bălţi, sediul Central din 12.01.2022 (Vol.II, f.d.75-102) prin care s-au admis contestaţiile depuse de administratorul insolvabilităţii Gîrleanu Natalia şi creditorii Cataraga Tatiana, Melnykov Marie, Nicolov Serghei, Nicolov Vitalii, Bogomolova Ludmila, Melnicov Sorin-Nil, Grosman Marina, Osipov Veronica, Hristian Andrei, Uscatu Lidia, Zoltur Sergiu şi Nistor Dorel împotriva hotărârii din 18.10.2021. S-au anulat hotărârea din 18.10.2021 privind convocarea Adunării creditorilor SRL''Norelit Investgrup" şi hotărârea Adunării creditorilor SRL"Norelit Investgrup" din 18.11.2021;

Încheierea Judecătoriei Bălţi, sediul Central din 28.06.2022 (Vol.II, f.d.35-74) prin care s-a dispus:

Respingerea contestațiilor depuse de administratorul insolvabilității Gîrleanu Natalia și creditorii Cataraga Tatiana, Melnicov Maria, Nicolov Serghei, Nicolov Vitalii, Bogomolova Ludmila, Melnicov Sorin, Grosman Marina, Osipov Veronica, Hristian Andrei, Uscatu Lidia, Zoltur Sergiu și Nistor Dorel împotriva hotărârii din 18.10.2021 de convocare a Adunării creditorilor SRL"Norelit Investgrup".

Respingerea contestațiilor creditorilor Grosman Marina și Melnykov Marie, împotriva hotărârii Adunării creditorilor SRL"Norelit Investgrup" din 18.11.2021.

Admiterea contestațiilor depuse de administratorul Gîrleanu Natalia și a creditorilor Cataraga Tatiana, Melnicov Sorin-Nil, Nicolov Vitali, Nicolov Serghei împotriva hotărârii Adunării creditorilor SRL"Norelit Investgrup" din 18.11.2021.

Anularea hotărârii Adunării repetate a creditorilor SRL"Norelit Investgrup" din 18.11.2021;

Decizia Curții de Apel Bălți din 17.11.2022 (Vol.II, f.d.103-172) prin care recursurile declarate de Stelea Ruslan, Qutami Tatiana, Danciuc Ghenadie și Gaina Nicolae au fost respinse cu menținerea încheierii Judecătoriei Bălți, sediul Central din 28.06.2022;

Cererea lui Stelea R. din 08.11.2021 (Vol.II, f.d.193) către Judecătoria Bălți, sediul Central cu solicitarea privind restituirea contestațiilor depuse într-o limbă străină împotriva hotărârii de convocare a Adunării creditorilor SRL"Norelit Investgrup" din data de 18.10.2021, sau prezentarea traducerii realizată de către un translator autorizat.

Referința lui Stelea Ruslan din 13.05.2022 depusă în instanța de fond asupra contestațiilor depuse împotriva hotărârii de convocare a Adunării creditorilor din 18.10.2021 și hotărârilor Adunării creditorilor din 18.11.2021 (Vol.III, f.d.51-54), în care pe lângă aceiași solicitare de restituire a contestațiilor depuse în limbă străină sau prezentarea traducerii autorizate, a formulat și argumentele privind temeinicia și legalitatea hotărârilor adoptate;

Cererea de recurs a lui Stelea Ruslan depusă la 04.07.2022 (Vol.I, f.d.99-111) împotriva încheierii Judecătoriei Bălți, sediul Central din 28.06.2022, prin care se atestă că și în instanța de recurs reclamantul a solicitat prezentarea traducerii autorizate conform prevederilor legale sau restituirea contestațiilor depuse într-o altă limbă decât română, împotriva hotărârii de convocare a Adunării creditorilor SRL"Norelit Investgrup" din data de 18.10.2021, pe motiv că este în imposibilitatea de a le analiza conținutul și îi încalcă drepturile sale la un proces echitabil. La fel, de menționat este că, recurentul pe 36 file și-a formulat contraargumentele sale sub aspectul ilegalităților pretinse de către contestatari în plângerile lor;

Concluziile Consiliului pentru egalitate (Vol.III, f.d.100-102) prin care a redat regulile generale de examinare a litigiului.

6. Argumentele privind respingerea unor probe sau opinii:

Stelea Ruslan nu a convins instanța că nu a înțeles conținutul contestațiilor formulate pentru că nu cunoaște limba rusă. Instanța consideră faptele invocate de reclamant ca fiind declarative și lipsite de suport juridic, neputând susține prezumția existenței unei fapte de discriminare. Argumentele instanței vor fi analizate și prezentate în coroborare cu cadrul legal aplicabil speței, în compartimentul următor.

7. Legile de care se călăuzește instanța și admisibilitatea acțiunii:

Odată ce reclamantul Stelea Ruslan prin acțiunile înaintate invocă existența unui fapt de discriminare, instanța de judecată urmează a aprecia temeinicia acestora prin prisma Legii nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității.

Astfel, potrivit Legii menționate, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți, interese legitime și beneficii ale persoanei sau ale unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile protejate, reale sau presupuse, în afară de cazul în care acestea se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate și necesare.

Discriminarea directă - tratare a unei persoane în baza oricăruia dintre criteriile protejate, reale sau presupuse, în manieră mai puțin favorabilă decât tratarea altei persoane într-o situație comparabilă, în afară de cazul în care aceasta se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate și necesare;

Discriminarea indirectă - orice prevedere, acțiune, criteriu sau practică aparent neutră care are drept efect dezavantajarea unei persoane față de o altă persoană în baza criteriilor protejate, în afară de cazul în care acea prevedere, acțiune, criteriu sau practică se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate și necesare.

Potrivit art.19 din aceeași Lege, persoana care înaintează o acțiune în instanța de judecată trebuie să prezinte fapte și, după caz, date statistice care permit prezumția existenței unui fapt de discriminare, iar sarcina de a proba că faptele nu constituie discriminare revine pârâtului, cu excepția faptelor ce atrag răspundere penală.

Reieșind din normele redate, după cum a statuat și Consiliul pentru egalitate, pentru a institui prezumția discriminării, faptele descrise trebuie să caracterizeze cumulativ următoarele elemente:

a) tratamentul mai puțin favorabil (excludere, deosebire, etc.) în exercitarea unui drept;

b) aplicat în comparație cu alte persoane;

c) cu care se află/afla în situație comparabilă;

d) în baza unui criteriu protejat.

Prin acțiunile înaintate în judecată, Stelea R. invocă faptul că în cadrul procesului de insolvabilitate a SRL"Norelit Investgrup", aflat pe rolul Judecătoriei Bălți, sediul Central, în care are calitatea de creditor, prin examinarea unor contestații depuse în limba rusă de către alți creditori, a fost tratat diferențiat în raport cu aceștia deoarece, deși a cerut atât instanței de fond cât celei de recurs prezentarea traduceri autorizate, nu au întreprins măsurile necesare de acomodare rezonabilă a necesităților sale lingvistice.

Deși aparent, împrejurările relatate de către reclamant s-ar raporta la forma de discriminare directă pe criteriul limbii, analizând subtilitățile cazului, judecata conchide că acestea nu pot fi apreciate ca atare.

Așadar, instanța de judecată notează, că conform prevederilor art.118 alin.(1), (2) din Constituția R.Moldova, art.9 alin.(1), (2) din Legea privind organizarea judecătorească și art.24 alin.(1), (2) Codului de procedură civilă, procedura judiciară se desfășoară în limba română. Persoanele care nu posedă sau nu vorbesc limba română au dreptul de a lua cunoștință de toate actele și lucrările dosarului, de a vorbi în instanță prin interpret.

Prevederile acestei norme sunt aplicabile și cazurilor când în proces sunt depuse acte într-o altă limbă decât cea în care se desfășoară procesul de judecată, astfel partea care întimpină dificultăți de ordin lingvistic la solicitare poate lua cunoștință prin interpret.

După cum s-a stabilit la caz, contestațiile la care face trimitere reclamantul au fost formulate în limba rusă, respectiv i-au fost aduse la cunoștință lui Stelea Ruslan în modul dat. Fiind citat legal în ședința de examinarea a contestațiilor, Stelea Ruslan nu s-a prezentat.

În Judecătoria Bălți, ca de altfel în toate instanțele judecătorești, există serviciul interpreți/translatori care, în cadrul cauzelor civile, la solicitarea participantului acordă traducerea documentelor.

Stelea Ruslan prin cererile sale a insistat pe modalitatea prezentării de către instanța de judecată a traducerii autorizate sau corespunzător pe restituire în situația neprezentării.

Aici este necesar de menționat că, potrivit art.13 alin.(2) al Constituției R.Moldova, statul recunoaște și protejează dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la funcționarea limbii ruse și a altor limbi vorbite pe teritoriul țării.

Potrivit art.12 alin.(1) din Legea nr.382 din 19.07.2002 cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor, persoanele aparținând minorităților naționale au dreptul de a se adresa în instituțiile publice oral și în scris, în limba română sau rusă, și de a primi răspuns în limba în care au formulat adresarea.

Astfel, putem distinge că, legislația R.Moldova acordă o protecție specială limbii ruse, pe teritoriul statului nostru și ea nu poate fi asimilată cu o limbă străină, poziție susținută și de Consiliul pentru egalitate. În cazul dat, Judecătoria Bălți a dat dovadă de o abordare echilibrată prin acceptarea examinării contestațiilor fără a dispune traducerea, asigurând astfel accesibilitate la sistemul de justiție și persoanelor ce aparțin minorităților lingvistice. Or, obligarea acestor categorii de persoane, mai cu seamă având în vedere că suntem în prezența unui proces de insolvabilitate, să prezinte traducerea actului formulat într-o altă limbă decât cea în care se desfășoară procesul, impune un efort organizatoric adițional, creează cheltuieli financiare nejustificate și solicită un timp suplimentar pentru traducere.

În așa fel, presupusa diferențiere pe criteriul limbii invocată de către reclamant, are o justificare obiectivă și rezonabilă din partea părții pârâte.

Totodată, instanța de judecată susține poziția pârâtei - Curtea de Apel Bălți, că obligativitatea dispunerii prezentării traducerilor în limba română de către instanța de judecată apare în cazul formulării unei acțiunii civile și a prezentării oricăror înscrisuri în calitate de probe la dosar. Potrivit prevederile art.141 Legea insolvabilității, cererea de validare a creanțelor are regimul juridic al unei cereri de chemare în judecată. La caz, s-au formulat contestații împotriva hotărârii adunării generale a creditorilor debitorului insolvabil, care nu au regimul juridic al unei acțiuni civile pentru ca acestora să le fie aplicabile prevederile art.167 Cod de procedură civilă.

Analizând materialele cauzei, instanța a reținut că netraducerea actelor nu a prejudiciat implicarea deplină a reclamantului în aspectele de o importanță crucială pentru el. Din contra, prin referința din 13.05.2022 cât și cererea de recurs din 04.07.2022, se atestă că Stelea R. a înțeles foarte bine finalitatea contestațiilor depuse, și-a expus clar și consecvent poziția vis-a-vis de fondul problemei ridicate prin contestații.

Reieșind din circumstanțele stabilite, esențial este că procesul de judecată s-a desfășurat în limba română cea cunoscută de reclamant, la fel actele judecătorești au fost întocmite în limba română, conținutul și argumentele contestațiilor formulate în limba rusă au fost redate desfășurat în limba care o posedă reclamantul în încheierea instanței de fond (încheierea Judecătoriei Bălți, sediul Central din 12.01.2022). Astfel, Stelea Ruslan a avut posibilitate de a-și apăra poziția și de a-și realiza mai amplu dreptul la justiție la etapa rejudecării cauzei. Sub același aspect, au fost verificate circumstanțele și de către instanța superioară care oarecare îngrădiri a dreptului la justiție a lui Stelea Ruslan nu a stabilit, nefiind demonstrat că lipsa traducerii a împiedicat în mod obiectiv exercitarea dreptului său la apărare.

Deci, la bază au stat principiile asigurării eficienței și celerității procesului, iar natura înscrisurilor netraduse nu a avut un impact semnificativ asupra fondului cauzei, ele nu conțin probe esențiale, acte juridice sau dovezi-cheie, fiind de o importanță marginală pentru cauza în sine, de aceea gravitatea situației este una diminuată și se poate argumenta că nu a existat o îngrădire reală a dreptului la justiție.

În acest context, situația din speță poate fi acceptată ca o formă de respectare a drepturilor minorităților, acest lucru fiind armonizat cu obligațiile constituționale de a folosi limba română ca limbă oficială în procesele judiciare.

În concluzie, instanța de judecată relevă că elementele constitutive ale unei discriminări la caz nu sunt întrunite, reclamantului Stelea Ruslan i-a fost asigurat accesul la justiție, ca rezultat, acțiunile sale împotriva Judecătoriei Bălți, Curții de Apel Bălți și Consiliului Superior al Magistraturii despre constatarea faptului discriminării, încălcării drepturilor prin neadmiterea accesului la justiție și încasarea prejudiciului moral, urmează a fi respinse ca neîntemeiate.

În conformitate cu prevederile art.236-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată

A H O T Ă R Â T :

Cererile de chemare în judecată depuse de Stelea Ruslan către Judecătoria Bălți, Curtea de Apel Bălți și Consiliul Superior al Magistraturii despre constatarea faptului discriminării, încălcării drepturilor prin neadmiterea accesului la justiție și încasarea prejudiciului moral, se resping ca neîntemeiate.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Bălți în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Soroca.

Președintele ședinței
Judecătorul *V.Belous*